

en fri Udførsel af farvet Margarine, som maaske kunde finde et Marked i andre Lande. Selv om dansk farvet Margarine kom i det engelske Marked, vilde man der, hvor man nu er mere fortrolig med Margarine-Konsumtion og -Fabrikation, være mindre tilbøjelig end tidligere til at finde dette uheldigt. Hertil kommer endnu, at Smørrets Pakning og Mærkning med Lurmærket er saa indarbejdet, at ingen vil kunne forveksle dansk Smør og dansk Margarine.

Denne forandrede Stilling i Margarinens Optræden i England, i Forbindelse med den danske Margarinekontrols Tillid til ved Hjælp af Røbestof, Bogføring og a. m. at kunne værne om Eksportsmørrets Ægthed, og endelig Lurmærkets gennem Aaringer udbredte Anseelse i England som Mærke for ægte og fint dansk Smør gør, at jeg mener, man nu kan gaa til at ophæve Farvebestemmelsen helt og holdent, for saa vidt Hensynet til det engelske Smørmarked angaar. Jeg mener ikke, der vil blive nogen større Udførsel af Margarine til England, selv om den er farvet, og at, selv om der bliver Udførsel, denne ikke vil skade det danske Smørs Renommé, saa længe Smørret bevares uforfalsket, i hvilken Sammenhæng jeg mener at maatte erindre om, at Smør ogsaa kan forfalskes med Vand.

Det vil vistnok indrømmes, at det væsentlig har været Hensynet til det engelske Marked, som var og atter vil blive vort Hovedmarked for Smør, der i sin Tid dikterede det maskerede Udførselsforbud, som laa i Farvebestemmelsen og som ogsaa har foranlediget Udførselsforbudet i § 5, 2det Stykke i Forslaget af 1916—17. Det turde gælde om de andre Landes Markeder, at ogsaa paa disse, hvor gul Margarine er en velkendt Vare, vil det danske Smør under Lurmærket kunne høvede sin Stilling. Det hidtil opretholdte indirekte Udførselsforbud har utvivlsomt været til stor Gavn; det har været et af de Momenter, som har hjulpet den danske Smørproduktion og støttet Smørrets Renommé. Men jeg mener, at nu kan Smørret undvære denne Støtte.

Det er dog ikke alene paa Grund af de ved Verdenskrigen ændrede Forhold paa det engelske Smør- og Margarinemarked, at jeg mener, at det nu kunde være rigtigt at hæve Farvebestemmelsen baade for Konsum og Eksport. Verdenskrigen har bragt Danmark i en Stilling, som kræver den største Anspændelse af al Industri og Produktion og af al Eksportvirksomhed. Det maa derfor anses for uheldigt, om der, uden tvingende Grunde, lægges Hindringer i Vejen for Udviklingen af en Industri, som maa siges at have særlig gode Betingelser for at trives i Danmark. Dette gælder Margarineindustrien. Dens utvivlsomme nære Slægtskab med Smørindustrien paa det almindelige tekniske og gæringstekniske Omraade gav danske Teknikere og Maskinfabrikanter en særlig Chance, som bl. a. gav sig Udslag deri, at de første store Margarinefabrikker i England grundlagdes af Danske, og at Danske fremdeles leder de største Fabrikker der. De senere Aars Udvikling i Danmark af Olievindings Industrien støttet af dansk Skibsfart viser det samme, at Danmark har Chancer for at udvikle en stor Margarineindustri, hvis danske Fabrikker kan konkurrere i Udlandets Markeder, hvilket dog er bleven betydelig vanskeligere nu end tidligere.

Hvis der ikke længer er en tvingende Nødvendighed for at hævde Margarineindustrien ved at berøve den den Udvikling, som maatte følge af en fri Eksport af Produktet, saa er der altsaa gode Grunde for at frigive Eksporten. Det Spørgsmaal maa derfor siges at ligge, indirekte om man vil, i Ministeriets Skrivelse: Bør Danmark nu indrette sig paa at blive et margarineudførende Land? Og jeg mener, at dette Spørgsmaal nu maa besvares bekræftende.

Der kunde tænkes rejst den Indvending herimod, at det ikke burde være Danmarks Sag ved en Udførsel af Margarine at byde Salget af dansk Smør i Udlandet en haardere Konkurrence end det allerede møder der. Dette Argument vilde have betydelig Vægt, hvis Udlandet ikke kunde faa sin Margarine fra andre Lande end Danmark. Den Tid er forlængst og for stedse forbi, da Verdensproduktionen af Smør var tilstrækkelig til Menneskehedens Forsyning. Som jeg andetsteds har vist, var, trods Margarinens, Smørforsyningen før Krigen utilstrækkelig til at dække Efterspørgselen; Produktionen af dyrisk Fedt har længe været utilstrækkelig, hvorfor Plantefedt nu hentes fra Troperne, og selv Fisketran søges forædlet til Menneskeføde. Tilvirkning af Spisefedt til at erstatte det Smør, der ikke kan skaffes, er forlængst en i mange Lande udbredt Industri, og at Danmark indgaar mellem de Lande, der søger at forsyne den øvrige Verden med Spisefedt foruden Smør, betyder derfor ikke, at der vil blive tilvirket mere Margarine, men at Danmark vil faa sin Andel i Fortjenesten ved at oparbejde Raastofferne til Margarine.